

Fetal Alcohol Spectrum Disorder en justitie

Kinderen die prenataal zijn blootgesteld aan alcohol kunnen daardoor hersenschade ondervinden dat zich kan uiten in ernstig onvermogen om de resultaten van hun daden te overzien. Mogelijk hebben ze een diagnose Foetaal Alcohol Syndroom of een gerelateerde diagnose. De paraplu-term is Foetaal Alcohol Spectrum Disorder. Recent onderzoek geeft als schatting dat ongeveer 14 per duizend Nederlandse kinderen en jongeren FASD hebben.

Problemen met justitie

FASD is vaak niet herkend of is fout gediagnosticeerd als ADHD of een andere afwijking. Het gedrag wordt soms geweten aan omgevingsfactoren of gebrek aan goede opvoeding terwijl de werkelijke onderliggende reden een hersenbeschadiging door blootstelling aan alcohol tijdens de zwangerschap is. Jongeren en volwassenen met FASD komen in problemen door hun cognitieve handicaps:

- Slecht besef van goed en kwaad
- Geen gevoel van schuld

J (14 jaar) steelt geld van Mama's portemonnee. Als hij betrapt wordt is hij zich van geen schuld bewust. "Maar jij hebt veel geld."

- Slechte controle over impulsen
- Slecht begrip van oorzaak en gevolg
- Niet leren van ervaringen
- Gevoelig voor groepsdruk

Onder druk van klasgenoten ("je moet snoep voor ons stelen als je bij onze groep wilt horen") steelt G (13 jaar, FASD) van de lokale winkel.

- Sociaal onvolwassen, veel jonger denken en doen dan de werkelijke leeftijd.
- Meisjes zijn vatbaar voor loverboys. Ze zijn naïef en zien er veel jonger uit dan hun leeftijd.

Hoeveel personen met FASD komen in aanraking met justitie?

Het is niet bekend hoeveel mensen die in aanraking komen met justitie FASD hebben. Een onderzoek van de CDC (Centers for Disease Control) in de VS schat dat 60% van alle mensen met FASD boven de leeftijd van 12 jaar in aanraking met justitie is geweest en dat 35% in de gevangenis is beland.¹ Een Canadese studie constateerde dat 23% van de jonge overtredders die intern een psychiatrisch onderzoek ondergingen FASD hadden.² Maar FASD wordt binnen het justitiële systeem nauwelijks herkend.³

Problemen in de omgang met politie

Jongeren en volwassenen met FASD raken vaak in paniek als ze in aanraking komen met politie, of zullen tegenovergesteld zeer vriendelijk zijn en in een poging het de politie naar de zin te maken misdaden bekennen die ze niet hebben begaan. Ondervraging zal ze verwarren door hun intellectuele handicaps:

- Slecht korte en lange termijn geheugen
- Moeilijkheden met het begrip tijd (verleden, nu, toekomst, hoe lang)
- Slecht ontwikkeld gevoel voor bezit

S (16 jaar) komt thuis met een fiets. Hij vertelt dat hij het langs het water heeft gevonden. Hij was van niemand. Mama vraagt door. Er zat verderop wel iemand te vissen ...

- Moeite met onderscheid feit en fictie

T (12 jaar) wil graag iets leuks vertellen over haar weekend. "Mama heeft Papa vermoord en in de kelder begraven." Als de politie langs gaat, zit Papa gewoon op de bank de krant te lezen.

FASDpas

In Nederland kan de FASDpas een hulpmiddel zijn als de persoon met FASD in aanraking komt met politie of justitie. Meer informatie op onze website.

"De persoon met FASD kan worden misverstaan in de rechtbank, slachtoffer worden van pesterijen in de gevangenis, en slecht begeleid in het traject terug in de maatschappij, tenzij de betrokkenen kennis hebben van FASD en de implicaties daarvan."

Fast & Conry (2004) ⁴

Overtreders met FASD helpen

Politie, advocaten en rechters zouden zich bewust moeten zijn van de beperkingen die een persoon met FASD ondervindt. Overtreders zouden moeten worden gescreend op FASD. Gevangenneming zal vaak niet productief zijn, en leiden tot het kopiëren van afwijkend gedrag. Levenslange structuur en supervisie is de beste manier om overtredingen te voorkomen.

Meer weten

- Fetal Alcohol Spectrum Disorder and the Youth Criminal Justice System: A Discussion Paper. Paul Verbrugge. http://www.justice.gc.ca/eng/rp-pr/cj-jp/yj-jj/rro3_yj6-rro3_yj6/rro3_yj6.pdf
- FASD and the Justice System--Canada Information and cases in the Canadian justice system <http://fasdjustice.ca/>

References

1. AP Streissguth et al. Understanding the Occurrence of Secondary Disabilities in Clients with Fetal Alcohol Syndrome (FAS) and Fetal Alcohol Effects (FAE). Final Report to the Centers for Disease Control and Prevention (CDC). 1996. Seattle, University of Washington, Fetal Alcohol & Drug Unit, Tech. Rep. No. 96-06.
2. DK Fast et al. Identifying fetal alcohol syndrome among youth in the criminal justice system. J. Dev. Behav. Pediatr. 20, 370-372 (1999).
3. Popova S et al. Fetal alcohol spectrum disorder prevalence estimates in correctional systems: a systematic literature review. Can J Public Health. 2011 Sep-Oct;102(5):336-40.
4. DK Fast & J Conry. The challenge of fetal alcohol syndrome in the criminal legal system. Addict. Biol. 9, 161-166 (2004).